

BREDASCHE

STAAT- LETTERKUNDIG

NIEUWS-

Zondag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

22 Junij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BRED A, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat door den Arrondissements-IJker binnen deze stad, *B. P. Bogaerts*, tegen betaling van het daartoe staande ijkloon, van den 27 Junij tot den 12 Julij, aanstaande in het ijklokaal op Stads-Erve, achter het Stadhuis, dagelijks (uitgenomen Zon- en Feestdagen) van 's morgens negen tot elf, en des namiddags van half drie tot vijf uren, zal worden gevaccerd tot de herijking van alle de, in den jare 1844 en vroeger, geijkte Lengtematen, Inhoudsmaten en Gewigten, alsmede der onderscheidene Tinnen-, Blikken- en Houten-Vochtmaten.

Werdende de Ingezetenen aangemaand, om aan hunne verplichting ten deze, gedurende gemeld tijdvak, te beantwoorden, onder observatie, dat de toegang van gezegd ijklokaal niet anders dan langs de Poort van Stads-Erve, uitkomende in de St. Annastraat, zal mogen plaats hebben, en met waarschuwing verder, overeenkomstig art. 14 der ordonnantie van Hun Edel Groot Achtbaren, de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 21 Maart 1845 (afdeeling van Politie), dat elk die na den 1 Augustus aanstaande, in den handel, Lengte-, Inhouds- en Vochtmaten of Gewigten mogt gebruiken, welke van het merkteeken, der herijking van dit jaar niet zijn voorzien, zal geacht worden zich van ongeoorloofde Maten en Gewigten te bedienen en daarvoor vervallen in de boeten en penaltiteiten, bij de wetten tegen het gebruik van zoodanige Maten en Gewigten vastgesteld.

Gelasten voorts een iegelijk, voor zoo veel hem aangaat zich mede overeenkomstig den verderen inhoud van gemelde ordonnantie te gedragen, zullende door de Commissaris van Politie en zijne Agenten op de naleving der verordeningen, omtrent het gileerd.

BRED A, den 19 Junij 1845.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
Voor de Secretaris der Stad;
De Wethouder
C. PELS RIJCKEN.

NEDERLANDEN.

BRED A, den 21sten Junij.

Naar men verneemt, zal op Vrijdag den 27 dezer maand, des namiddags ten 2 ure, de plegtige inwijding der nieuwe Israëlitische synagoge alhier plaats hebben, door den WelEerwaarden zeer geleerden heer *Lehman*, opper-rabbin voor de provincie Gelderland, en als zoodanig fungerende voor de provincie Noord-Brabant; bij deze gelegenheid zullen expresselijk voor die plegtigheid vervaardigde gezangen worden uitgevoerd door den heer oppervoorzanger *Schnidzler* van Rotterdam, met zijne broeders de harmonisten.

— Het korps hoornblazers van het 7de regt inf. bragt Donderdag morgen, door het uitvoeren van eenige muziekstukken, eene welverdiende hulde aan den 2den Luit. *Luchtmans* van dat regiment, bij gelegenheid van deszelfs geboortedag. Dit bewijs van hoogachting wordt daarom te meer gewaardeerd, uit hoofde deze officier sedert verscheidene jaren, met even veel beleid als zaakkennis, de muzikale opleiding van dat korps heeft bestuurd en de buitengewone hoogte, die hetzelfde thans heeft bereikt, hoofdzakelijk aan zijne onvermoeide en belangloze zorgen, wordt toegeschreven.

— In de avondzitting van de tweede kamer der Staten Generaal, II. dingsdag gehouden, zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voortgezet.

De heeren *de Man* en *Bruce*, ofschoon erkennende dat er in de finantien verbeterd was, hebben geen vrijheid gevonden om de onderhavige begrooting aan te nemen welke zij nog als onvolledig en

gebrekkig in den vorm beschouwden. De heer *Faber van Riemsdijk* deelde over 't geheel de bedenkingen, maar meende dat zij nopens het eerste hoofdstuk niet in aanmerking konden komen.

De heeren *Uitwerff Sterling*, *Enschedé* en *de Monchy* hebben het uitstellen van de behandeling der begrooting bestreden, op grond dat deze behoorlijk was onderzocht, dat er vele inlichtingen gegeven waren, dat er nog verbeteringen waren te maken, maar dat die op deze begrooting geen invloed konden uitoefenen, en dat men reden had om te verwachten dat inkomsten en uitgaven zouden sluiten.

Zijne Excellentie de *Minister van Finantien* heeft de begrooting in het algemeen in het brede verdedigd. Hij begon met te erkennen, dat, toen hij deze verminderde begrooting van uitgaven, als eene der eerste vruchten van hetgeen ten nutte des vaderlands met zooveel inspanning en arbeid, ja ten koste van zooveel verguizing is tot stand gebracht, ter tafel van Hun Edel Mogenden bragt, hij wel op geene onvoorwaardelijke goedkeuring, maar toch niet op zulk eenen tegenstand had gerekend. Intusschen was, wat Zijne Excellentie in de aanspraak ter aanbieding dezer begrooting gezegd had, door niemand regtstreeks tegengesproken. Men heeft het bestaan van aanmerkelijke bezuinigingen erkend. De gelukkige omstandigheid heeft zich opgedaan, dat men in plaats van op tekorten op overschotten kan rekenen. In de vermeerderde opbrengst der belastingen, met name ook van de accijnsen, vertoonde zich een van de blijde teekenen des tijds. Slechts een enkel lid der vergadering had gezinspeeld op een geroep, hetwelk men daar buiten had doen opgaan, als of de groote financiële maatregel zich weder in dezelfde ongelukkigheid als te voren zoude bevinden. Voor die opvatting bestaat trouwens geen grond hoegenaamd, en wel om de zeer eenvoudige reden, dat het tot stand gebrachte herstel der finantien berust op eene vermindering van uitgaven en eene vermeerdering van inkomsten, die ook na 1850 zullen voortduren en dus dan dezelfde resultaten als thans zullen hebben. — De Minister vervolgens tot zijne eigenlijke taak overgaande, rangschikt de tegenstanders dezer begrooting in vier categorien.

Tot de eerste behooren zij die nog meer bezuinigingen verlangen, waartegen overstaat de verklaring van verscheidene andere leden dat er niets van belang meer te bezuinigen valt. De laatstelijk tot stand gebrachte bezuinigingen, buiten de besparing op de renten der staatsschuld, bedraagt niet vier, maar acht tonnen gouds; de ministers blijven op het ingeslagen pad voortgaan; onjuist is wat de spreker uit Gelderland (de heer *de Kempenaer*) had gezegd, dat de huishouding van staat nog nagenoeg op denzelfden voet is ingerigt als tijdens de vereeniging met België. In 1806, 1807 en 1808 waren de staatsuitgaven aanmerkelijk hooger dan thans.

Onder de tweede categorie van tegenstanders rangschikt de minister degenen die beweren, dat bij deze begrooting de middelen slechts in schijn de uitgaven dekken. De minister weerspreekt dit punt, zich daarbij op cijfers beroepende; hij weerlegt de sombere schildering door een lid uit Gelderland gemaakt nopens den noodlottigen invloed der wet van 6 Maart 1844; de uitkomst logenstrafte die beweringen, daar de opbrengst der belastingen sedert nog vermeerderd is; de teruggekeerde gerustheid ten aanzien van 's Rijks finantien had alle *malaise* doen verdwijnen.

Tot de derde categorie van tegenstanders brengt Zijne Excellentie de weinige leden, die ter zake van het gebeurde wegens de grondwets-herziening de begrooting willen afstemmen. Nadat de Vergadering door haar votum te dezer zake bewezen heeft, dat zij zelfs den versten schijn van het uitoefenen van dwang wilde vermijden, meent de Minister in geene opzettelijke wederlegging van dit gevoelen te moeten treden.

Onder de vierde categorie van tegenstanders behooren degenen, die hunne toestemming der begroting afhankelijk maken van nieuwe wettelijke bepalingen omtrent de comptabiliteit. Zijne Excellentie treed omtrent dit punt in vele bijzonderheden. Hij geeft daarbij te kennen, dat ook hij te dezen aanzien verbetering wenschelijk acht, en dus, wanneer deze begroting wordt aangenomen, voornemens is zich met het beramen van middelen om de comptabiliteit op andere grondslagen te vestigen, bezig te houden. Een geest van vooruitgang zou hem daarbij bezielen. Uitdrukkelijke beloften kan en mag Zijne Excellentie echter te dezen aanzien niet doen. Zijne Excellentie eindigt met te vragen, of het den practischen staatsman waardig zou zijn, om deze begroting, tegen welks inhoud zoo weinig bedenking is gemaakt, te verwerpen en zoo veel onzekerheid te doen ontstaan, alleen wegens het gemis van nadere wettelijke bepalingen omtrent de comptabiliteit.

De heer *van Dam van Isselt* achtte zich verplicht, uit eerbied voor de Vergadering en voor zichzelf, eene onparlementaire uitdrukking van Z. Exc. te beantwoorden. Hij betwist namelijk Z. Exc. het regt, om de afgevaardigden des volks te verbieden, dat zij geen dwang mogen stellen, in plaats van regt. Van waar ontleent de Minister die bevoegdheid? Onedelmooedig is het, wanneer hij het doet omdat men wellicht gering in getal is, dat getal kan echter aangroeijen. De minderheid op dit oogenblik kan eenmaal in eene meerderheid veranderen. Hij hoopt dat, op het oogenblik van haren triomf, zij beter dan de Minister het gevoelen van andersdenkenden zal weten te eerbiedigen. De Minister heeft een gevaarlijk antecedent gesteld voor de onafhankelijkheid van den Volksvertegenwoordiger; eene onafhankelijkheid die hij niet veil heeft voor een Minister, hij zij wie hij zij.

Z. Exc. de Minister van Finantien begrijpt niet juist, waarop het gezegde, door den vorigen redenaar eigenlijk slaat, en vraagt hem, wat hij dan toch in zijne rede gezegd heeft.

De heer *van Dam* antwoordt, dat hij opgeteekend heeft, dat de Minister gezegd heeft, dat de Vertegenwoordigers geen dwang mogen stellen in plaats van regt.

De Minister geeft te kennen, dat die woorden op die wijze niet door hem zijn uitgesproken, maar dat hij gezegd heeft, dat de Afgevaardigden, dusdanig handelende, dwang zouden kunnen stellen in plaats van regt.

Ook de heer *Luzac* heeft, alvorens men tot de stemming overging, nog eenige woorden gesproken.

De beraadslagingen worden daarop gesloten en het eerste hoofdstuk der begroting in omvraag gebragt; het wordt met 37 tegen 19 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de heeren: *Hooft, Uytwerf Sterling, de Monchy, Druyvesteyn, Cost Jordens, Luyben, Repelaer, van Naamen, Backer, van Nagell, van Harencarspel, Gouverneur, Hinlopen, Star Busmann, de Backer, Enschedé, Corver Hooft, den Tex, Romme, van Sasse van Ysselt, Brouwer, Faber van Riemsdijk, Gevers van Endegeest, Telting, Nederburgh, de Jong van Beek en Donk, Corneli, Michiels van Verduynen, Hoffman, Modderman, van Heloma, Snouck Hurgronje, Jongsma, Strens, van Bleiswijk, Menso en de Voorzitter.*

Tegen hebben gestemd de heeren: *Kniphorst, Thorbecke, van Rechteren, van Heemstra, Storm, Nedermeijer van Rosenthal, Luzac, Anemaet, Wichers, Bruce, de Man, Schooneveld, Duijmaer van Twist, Boreel van Hogelanden, van Goltstein, de Kempnaer, van Panhuys, van Dam van Isselt en Verweij Mejan.*

Zitting van Woensdag, 18 Junij.

Bij den aanvang dezer zitting, heeft de heer *Bruce*, namens de Commissie, beneemd ingevolge besluit der Tweede Kamer van den 25sten April jl., ter zake van het adres van *G. H. Bosch Reitz c. s.*, betrekkelijk de aangelegenheden der kolonie Suriname, een zeer uitvoerig rapport uitgebragt, waarin de voornaamste oorzaken van den achteruitgang dier kolonie, de middelen tot opbeuring, de handelingen van den laatsten Gouverneur-Generaal en die van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, ten deze werden beschouwd en getoetst. Dit rapport strekt onder anderen tot het aanbieden van een eerbiedig adres aan den Koning betrekkelijk de bereidvaardigheid der Staten-Generaal tot het beramen met Hoogstdezelve van wettelijke maatregelen om de Surinaamsche bank in staat te stellen tot het volkomen naleven harer verplichtingen. — De beraadslagingen over deze zaak zijn op heden Zaterdag bepaald.

Daarna zijn de beraadslagingen gehouden over hoofdstuk II der Staatsbegroting, hetwelk, nadat de heeren *van Nagell, van Rechteren, Thorbecke, van Goltstein, Verweij Mejan, Ge-*

vers en Luzac het woord hebben gevoerd, en Zijne Excellentie de Minister van Finantien het ontwerp heeft verdedigd, met 36 tegen 20 stemmen is aangenomen.

Daarop zijn de beraadslagingen over hoofdstuk III (*departement van Buitenlandsche zaken*) aangevangen, om in gene avondzitting te worden voortgezet.

Avondzitting van Woensdag, 18 Junij.

De heeren *den Tex, van Goltstein, Kniphorst, de Monchy Thorbecke, van Dam van Isselt, de Man, Romme, Bruce en van Panhuys* voeren achtereenvolgens het woord, over het derde hoofdstuk der begroting (*departement van buitenlandsche zaken*). Het gebeurde met de dochter van onzen gezant te Turijn, en de uitlevering van vreemdelingen, in verband met Art. 4 der grondwet, werden ter spraak gebragt, terwijl verscheidene leden ook op vermindering van dit hoofdstuk aandrongen.

Nadat nog eenige redenaars het woord hadden gevoerd, heeft Z. Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken het hoofdstuk verdedigd. Alleen wegens den vroegeren staat van 'slands finantien, heeft men sommige missien niet vervuld. Op de opleiding van jonge diplomaten zal hij te zijner tijd het oog houden. De Minister acht verdere bezuiniging op zijn departement onmogelijk. Het gezantschap in België blijft nog van groot belang. Nopens het gebeurde in Turijn, doet het hem leed, dat dit is aangevoerd, omdat het de teedere snaar van den godsdienst betreft. Z. Exc. geeft een verslag van het voorgevallene. Het onderzoek deswege heeft doen blijken, dat het regt der geestelijke magt in Sardinië van dien aard is, dat de wereldlijke, in een geval als het onderhavige, niets vermag, en de Regering van dat land deswege geene verantwoording schuldig is. Zij was onvermogen om tusschen beide te treden.

Z. Exc. de Minister van Justitie verdedigt de opvatting der Regering van art. 4, zonder welke men het land voor misdadigers zou openstellen. Z. Exc. beroept zich op het gevoelen van *Kemper*, te dezen aanzien.

De verdere discussie wordt op donderdag morgen bepaald.

Zitting van Donderdag, 19 Junij.

In dezelve zijn de beraadslagingen over het 3de hoofdstuk vervolgd.

De heeren *Schooneveld* en *de Kempnaer* hebben aanmerkingen daartegen gemaakt, vooral geput uit art. 4 der Grondwet en het gebeurde te Turijn.

De heer *Kniphorst* hield vol, dat nopens het laatste het volkrecht niet geschorren was.

Bij stemming is het Hoofdstuk verworpen met 28 tegen 27 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *de Man, van Panhuys, Bruce, den Tex, Gevers, Luzac, Verweij-Mejan, van Rechteren, Nederburgh, van Nagell, Heemstra, Thorbecke, Repelaer, de Backer, de Kempnaer, van Goltstein, van Dam van Isselt, Rosenthal, Schooneveld, Hooft, Duijmaer van Twist, de Monchy, Faber van Riemsdijk, Uytwerff Sterling, Hoffman, Boreel, Anemaet en Wichers.*

Voor de heeren: *van Sasse van Ysselt, Scheers van Harencarspel, de Jong, van Heloma, Michiels van Verduynen, Enschedé, Corver-Hooft, Modderman, van Bleiswijk, Strens, Cost Jordens, Kniphorst, Druyvesteyn, Gouverneur, Romme, Star Busmann, Backer, Menso, van Naamen, Hinlopen, Corneli, Snouck Hurgronje, Telting, Luyben, Brouwer, Jongsma en van Akerlaken.*

De heer *van Dam van Isselt* merkt op, dat nu niet blijkt waarom dit Hoofdstuk is verworpen, of om de insigting der begroting, of om afkeuring van den gang des bestaars? Hij acht dit een gevolg der gebrekkige wijs van beraadslagen.

Hierna wordt in beraadslaging gebragt het vierde Hoofdstuk, *Justitie*, waarover verscheidene redenaars het woord voeren, en dat door den Minister van Justitie wordt verdedigd. — Aangenomen met 37 tegen 19 stemmen.

Het vijfde Hoofdstuk, *Binnenlandsche Zaken*, blijft voorloopig uitgesteld.

Het zesde Hoofdstuk, *Hervormde en andere Eerediensten*, wordt aangenomen met 41 tegen 15 stemmen.

Zitting van Donderdag avond, 19 Junij.

In deze zitting is beraadslaagd over het 7de hoofdstuk der begroting (*Roomsche-Katholieke Eerediensten*).

Bij de discussie daarover heeft de heer *van Goltstein* zich beklagd over de handeling der regering ten aanzien van de oud bisschoppelijke klerezy. Het gold de benoeming van den bisschop van Haarlem; die vervulling behoorde reeds van vroegere tijden af aan den Aartsbisschop van Utrecht; deze heeft het verzoek daartoe aan de regering ingediend, doch de regering heeft zulks thans van de hand gewezen.

De heer *van Dam van Isselt* spreekt over het zonderlinge verschijnsel, bij de beraadslagingen over het voorstel tot herziening der grondwet gebleken, dat zoowel de ultra-protestanten, als de ultra-katholijken bevreesd waren voor regtstreeksche verkiezingen; indien aan eenig kerkgenootschap niet dezelfde regten wierden verzekerd, zouden al de leden der kamer zich aan de zijde van hetzelfde scharen. De redenaar vraagt nu in het belang der Regering, of het waar is, dat in sommige plaatsen de roomsch-katholieke geestelijken zich zoodanige afwijkingen van de wet op het lager onderwijs veroorloven, dat deze als niet geschreven moet beschouwd worden. Is het waar dat bijzonder in Noord-Brabant onderscheiden gestichten van onderwijs bestaan, waarin de onderwijzers aan geen voorloopig examen zijn onderworpen geweest, ten nadeele dus van hen, die op eene wettige wijze als onderwijzers zijn benoemd? Indien de Minister dit ontkennend beantwoordt, dan zal de redenaar deswege gerust zijn, omdat alsdan de eer der Regering gehandhaafd en bevestigd is.

Z. Exc. de Minister voor de R. K. Eeredienst zegt ten aanzien van den bisschop van Haarlem, dat op de aanvraag door de Klerenzij, de regering moest uitmaken, of zij tot het R. K. kerkgenootschap behoorde, hetwelk hier te lande geene erkende of gesaliede bisschoppen heeft; het antwoord was, dat men er zelfs prijs opstelde om zich niet van de eenheid der R. K. af te scheiden. De klerenzij wil dus bij de R. K. kerk blijven; is dit waar, dan verbiedt de gelijke bescherming om aan minder dan 5000 zielen te verleenen een voorregt dat 1,100,000 niet bezitten.

Nog spraken hierover verscheiden leden en zagen in de niet-erkenning van den bisschop van Haarlem, in de gevolgen de niet-erkenning der geheele kerk.

Ter stemming overgegaan zijnde is het hoofdstuk met 39 tegen 16 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Hoffman, Anemaet, Wichers, Corver-Hooft, Storm, Luzac, Verwey-Méjan, van Rechteren, van Nagel, van Heemstra, Thorbecke, de Kempnaer, van Goltstein, van Dam van Isselt, van Rosenthal* en *Schooneveld*.

In deze zitting is van de eerste kamer berigt ontvangen, dat zij zich vereenigd heeft met het ontwerp nopens het tarief van in-, uit- en doorvoer, en met de nopens die steenkolenmijnen te Kerkrade.

Voorts is ontvangen de koninklijke magtiging, waarbij, ten gevolge van de in het algemeen verslag gemaakte aanmerking, nog eene wijziging in het negende hoofdstuk der begrooting (*finantien*) wordt gebragt. Ten gevolge hiervan wordt thans van dit hoofdstuk weggelaten de post van f 295,000 wegens subsidie aan het pensioenfonds.

Zitting van Vrijdag, 20 Junij.

In deze zitting zijn aangenomen van de staatsbegroting:

Hoofdstuk VIII, departement van marine, met 40 tegen 16 stemmen.

Hoofdstuk IX A, nationale schuld, met 39 tegen 14 stemmen.

Hoofdstuk IX B, departement van finantien, met 39 tegen 15 stemmen.

De verdere beraadslagingen zouden in eene avondzitting worden voortgezet.

— Bij besluit van 1 Mei jl., n°. 72, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, den kolonel van het eerste regiment dragonders *K. W. J. Storm de Grave*.

— Bij besluit van 17 Mei jl., n°. 60, heeft Zijne Majesteit benoemd:

tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren *A. W. baron van Brien en van de Grootte Lindt*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; *A. van der Hoop*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, en *Ananias Willink* te Amsterdam;

en tot ridders van de gezegde orde de heeren *J. J. Rochussen*, secretaris van de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, *W. B. van Strackenborch van Straten*, te Amsterdam, en *E. L. baron van Tuijll van Serooskerken*, kamerheer van Z. M. in buitengewone dienst, te Amsterdam.

— Bij besluit van 17 Mei jl., heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer *J. D. K. baron van Heeckeren van Twickel*, Hoogstdezelfs kamerheer in buitengewone dienst;

— Bij besluit van den 13den dezer, n°. 62, heeft zijne Majesteit aan den heer *D. J. ten Zeldam Ganswijk*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van griffier der Staten van Zuid-Holland, onder dankbetuiging voor de langdurig door hem bewezene diensten. Bij besluit van den

14den dezer, n°. 53, heeft zijne Majesteit tot directeur van het postkantoor te Dordrecht benoemd, den heer *D. J. ten Zeldam Ganswijk*.

— Bij Hoogstdezelfs besluit van den 16den Junij jl., n°. 48, heeft het Zijner Majesteit behaagd, met ingang van den eersten Julij aanstaande, de navolgende adelborsten der eerste klasse te bevorderen tot luitenants ter zee der tweede klasse, als:

de adelborsten der eerste klasse *A. J. van de Poll, A. A. van Kervel, J. A. van der Muelen, J. W. van Rhijn, A. W. de Ruyter van Steveninck, P. van Lelyveld, J. J. B. de Jonge Oudraat, jhr. H. P. Klerck, H. D. Slegt, J. K. van de Kruijsse Pilaar, W. C. A. B. P. Arriens, K. G. W. baron van Wassenaar*.

— Te Rotterdam is eergisteren van 's Rijks werf met het beste gevolg te water gelaten, Zr. Ms. oorlogskorvet *Pallas*, van 20 stukken.

Aldaar heeft Woensdag avond de heer *C. Kirsch* zijne vijfen-zeventigste luchtreis ondernomen. De heer *Kirsch* is des avonds ten negen uren van de Plaats *de Adelaar* opgestegen. De ballon dreef zuidwestwaarts op, en bereikte omstreeks middernacht het dorp *Klaaswaal* bij de Buitensluis, waar de heer *Kirsch* des morgens ten drie ure zich liet nederdalen, hebbende in het hoogere luchtgewest zeer veel konde doorgestaan.

— Uit Maastricht verneemt men, dat het dagblad *Le Duché du Limbourg*, hetwelk de administratieve scheiding tusschen het hertogdom Limburg en de Nederlanden voorstond, met 1 Julij aanstaande zal ophouden te verschijnen.

— Reeds hebben wij gemeld dat de onweders van 11. Vrijdag en Zaterdag zich onder anderen bijzonder in de provinciën Groningen en Vriesland hebben doen gevoelen. Thans meldt men uit Groningen van den 19den, dat het onweder, hetwelk men ook hier 11. Woensdag middag heeft gehad en waardoor de temperatuur zoo aanmerkelijk bekoeld is, aldaar allerhevigst is geweest. Het brak boven de stad en hare omstreken zoo geweldig los, dat het gedurende vijf uren bijna aanhoudend bliksemstralen uitschoot, en door de optzettende donderslagen de gebouwen dreunden en de grond als het ware schudde. Even buiten de Kranepoort sloeg de bliksem in een der houtzaagmolens van de heeren *van Calcar*, terwijl de glazen in de omgelegen huizen stuksloegen. Gezegde molen stond in een oogenblik in volle vlam en is tot aan den grond toe afgebrand. Ook in de stad zijn eenige bijzondere ongelukken voorgevallen, terwijl door dit zelfde onweder de toren van het *doopsticht* is getroffen, waardoor een gedeelte van het dak is verwoest, terwijl de bliksem aldaar ook is geslagen in de behuizing van den landbouwer *Cazemier*, waardoor zij een prooi der vlammen is geworden.

— Uit Andel nabij Gorinchem schrijft men van den 20sten Junij:

» Heden nacht, circa 12 uur, ontstond alhier brand in de woning van *W. de Visser*, welke zoo snel toenam, dat, in weerwil van alle pogingen, drie huizen en drie schuren eene prooi der vlammen werden, naar men zeet, waren de afgebrande huizen grootendeels tegen brandschade bewaard.

De fransche kamer der gedeputeerden houdt zich nog bezig met de discussiën over het oorlogs-budget, doch heeft reeds het artikel betreffende de credieten ten behoeve van Algerie aangenomen. — De kamer heeft voorts bepaald welke ontwerpen zij nog in de tegenwoordige zitting zou behandelen, daaronder behooren niet verscheidene spoorweg-ontwerpen; de belanghebbenden vleijen zich echter dat bij de vastgestelde lijst ook nog wel die zullen gevoegd worden. — De pairs houden zich met de wet op de spaarkassen bezig.

— Sedert de heer *Guizot* de portefeuille van buitenlandsche zaken onlangs weder heeft aanvaard, is hij slechts eenmaal in de kamer der gedeputeerden verschenen, en loopt het gerucht dat hij weder ingestort is, en zijn toestand onder zijne vrienden vrij wat bezorgdheid verwekte.

— De jongste berigten uit Spanje houden niets van belang.

— Ter Parijsche beurs van eergisteren (19 Junij) waren genoteerd: 5 pCt. 121,95; 3 pCt. 84; Spanje 5 pCt. 38 $\frac{1}{4}$; 3 pCt. 41 $\frac{1}{4}$; Rom. L. 104.

De in België loopende geruchten omtrent eene aanstaande verandering van bewindslieden, ten gevolge der onlangs gehad hebbende verkiezingen, hebben zich bevestigd. De *Moniteur* van gisteren behelst een koninklijk besluit, waarbij, aangezien de door de ministers van justitie, buiten- en binnenlandsche zaken, finantien, openbare werken en oorlog, aangeboden demissien, die van den minister van binnenlandsche zaken, *Nothomb*, wordt aangenomen, en de overige ministers voorloopig met het beheer hunner respectieve departementen belast blijven; de minister van justitie zal het *Ministère* van het departement van binnenlandsche zaken waarnemen, met uitzondering van de handel- en industriële aangelegenheden, waarmede de minister van openbare werken tijdelijk belast blijft.

Naar de loopende geruchten zou de heer *Liedts* de portefeuille van buitenlandsche zaken bekomen; de heer *d'Huart* die van finantien, de heer *Dolez* die van justitie; terwijl de ministers *Dechamps, Dupont* en *Goblet* welligt aan de zaken zouden blijven.

— De hertog en hertogin van *Nemaurs* zijn uit Engeland te Ostende

aangekomen en zijn vervolgens naar Parijs vertrokken, na te Brussel zich kortstondig te hebben opgehouden.

Uit Berlijn schrijft men van den 16 dezer, dat H. M. de Koningin en de Prins van Pruissen, benevens Prins *Albert* naar Stettin vertrokken zijn; werwaarts de Koning van Pruissen zich naar Koningsbergen zou begeven.

Over Petersburg is berigt ontvangen, dat Z. M. de keizer van Rusland den 3den dezer in goeden welstand te Kiew is aangekomen.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (20 Junij) waren de fondsen genoteerd: Ned. 2½ pCt. 64¼; 3 pCt. 78¼; 4 pCt. 100¾; O. Ind. Leening 4 pCt. 100¾; Amort.-Syndik. 4½ pCt. 100¼; 3½ pCt. 93¾; Handelsm. 155; Aand. Rijn Spoorw. 113¼; België 4½ pCt. 97; Spanje 25½; Onbep. St. 24¼; 3 pCt. 41¾; 3 pCt. Binnenl. 32¼; Id. kl. St. 32¾; Coupons Ardoins 25¾; Passieve 7¼; Fr. Uitgest. 8¾; Portug. 3 pCt. te Lond. 67¾; 5 pCt. Binnenl. 71¼; Rusland 108½; Certif. 1831 en 1833 100¾; 4 pCt. bij Hope 93¾; Id. bij Stiegl. 92¾; Cert. van Assign. 6 pCt. 75; Polen Cert. 87¾; Aand. fl. 500 155½; Amerika Bankact. 7¼.

Advertentiën.

* * De **TOEGANG-KAARTJES** tot het bijwonen der plechtige INWIJDING der NIEUWE ISRAËLITISCHE SYNAGOGE te Breda, zijn verkrijgbaar gesteld bij de Uitgevers dezer, tegen betaling van f 1,50.

* * Degenen, die alsnog iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den Boedel en Nalatenschap van wijlen den WelEdelGeboren Heer M. M. C. E. VERSLUYS, in leven Particulier, gewoond hebbende en op den 15. October 1844 op den Emer, onder 's Prinsenhage overleden, worden verzocht daarvan voldoening, rekening of opgave te doen, ten Kantore van den Notaris K. H. BODE te 's Prinsenhage, voor of uiterlijk op den 1. Augustus 1845.

's PRINSENHAGE, den 16. Junij 1845.

Voor de Executeuren in gemelden Boedel,
K. H. BODE.

J. B. WALLAGH,

DENTISTE VAN DE RESIDENTIE 'S GRAVENHAGE,

heeft de eer het **Publiek** te berichten, dat hij alhier gevestigd is, en dat hij dagelijks, van des morgens 10 tot des middags 1 ure, voor een ieder te spreken of te ontbieden is, om over alle gebreken der TANDEN geraadpleegd te worden. Hij beveelt zich inzonderheid aan bij degenen, die verlangen **MECHANIEKE** of **KUNSTTANDEN** ingezet te hebben, verzekerende dat dezelve volkomen tot vernaling der spijzen geschikt zijn, en geene de minste onaangenaamheid of pijn, gedurende het inzetten veroorzaken. Hij zuivert ook TANDEN en maakt dezelve Ivoorwit; trekt KIEZEN en TANDEN op de behendigste en minst gevoelige wijze, al ware het dat er geene Kroon meer aanwezig was, plombeert **HOLLE KIEZEN** met het vermaarde Minerale **SUCCEDANEUM**; terwijl hij zich tevens tot het rangeren der KINDERTANDJES bij Ouders aanbeveelt. Voortdurend zijn bij hem te bekomen alle middelen, dienstig tot onderhoud en zuivering van **MOND** en **TANDEN**.

Is gelogeerd bij de Weduwe COPPENRATH, in den Gouden Leeuw, en zal weinige dagen vertoeven.

* * Daar het den Ondergeteekende na veel moeite en met vele kosten eindelijk gelukt is door inrigting van geheel zijne **STIJFSELFABRIJK** en vooral door scheikundige bereiding van zijn **FABRIJKWATER**, ook zonder het gebruik van eenige het gestijfde goed wegvretende bijtmiddelen, **STIJFSEL** te maken, die zoo wel in deugd als schoonheid met de beste van de **Indië** kan wedijveren, en hij ze toch tegen den Beursprijs en op de gewone Voorwaarden en *franco* aan Huis kan leveren; zoo beveelt hij zich in de goede gunst zijner mede-ingezetenen.

DE MAN.

* * Door kwitering, wordt op eene allervoordeeligste wijze, ter overneming aangeboden, eene **AFFAIRE**, bestaande in **COURANTE ELLEGOEDEREN**, gelegen in het voornaamste en beste gedeelte dezer Stad: het **HUIS** daarbij te huur, voor eenen matigen prijs. Ook kunnen de gelden dezer waren, gedeeltelijk of wel geheel, blijven staan, tegen interest ad 4 p. C. 's jaars, mits voorzien van goede en solide borgen. Hierop reflecteerende, gelieve men zich in persoon, of met vrachtvrije brieven, onder de Letters J. M., te adresseren bij de Uitgevers dezer.

AANBESTEDING VAN STEENKOLEN.

De Raad van Administratie der Koninklijke Militaire Akademie, te Breda, zal, op Zaterdag den 28. Junij 1845, des middags ten 12¼ ure, aan de minst inschrijvenden AANBESTEDEN:

De levering van de, gedurende het Wintersaizoen van 1845—1846, benodigde hoeveelheid **STEENKOLEN**, beloopende ongeveer 25,000 Ned. ponden *Engelsche HAARD-* en 3000 Mudden *Luiksche GRUISKOLEN*, van de beste qualiteit, waarvan de Monsters, aan voornoemde Akademie kunnen bezigtigd worden; terwijl de Voorwaarden dezer leverantie aldaar ter lezing zullen liggen, en de gezegeelde biljetten, tot 's morgens elf ure, van den dag der besteding, in eene daartoe bestemde bus kunnen gestoken worden.

Breda, den 6. Junij 1845.

BILLARD.

TE KOOP: TWEE BILLARDS, goed loopend, zoo goed als nieuw, met extra schoone **REKKEN**, en bij ieder **TWAALF QUEUES**, tegen f. 100,— ieder. Te bevragen *franco* bij de Uitgevers dezer.

UN SOU LA BOUTEILLE

Seule eau gazeuse admise à l'exposition Parisienne de 1839, Brevetée d'invention, approuvée par les Sociétés savantes.

Se prépare à la pharmacie **ALLEBES à BRÉDA.**

Poudre de Seltz gazeuse rafraichissante et digestive, 20 paquets, pour 20 bouteilles à 20 sous.

Poudre pour rendre à l'instant la limonade gazeuse, 20 paquets, pour 20 bouteilles à 20 sous.

Poudre de vin mousseux changeant tout vin blanc en Champagne id.

Les mêmes très fortes

La Poudre de Seltz corrige l'eau, presque partout, malsaine, nuisible aux dents et à l'estomac; elle en fait une boisson rafraichissante (boisson habituelle des savants, chimistes, médecins, etc.) qui se prend pure, ou se mêle au vin sans l'affaiblir. Elle agit sur les maux d'estomac, le scorbut, la pierre, la gravelle, les rétentions d'urine et les maux de reins particuliers aux hommes d'études et de bureau.

(Lesquels devraient en faire un usage continuel) aussi bien que les personnes qui souffrent des maux de la tête.

La Poudre de Limonade gazeuse rend gazeuse en cinq minutes toute espèce de limonade, faite soit au sirop, soit au jus de citron.

La Poudre de vin mousseux, donne à tout vin blanc cette mousse et ce piquant qui font le charme du Champagne.

Pour éviter la contrefaçon, chaque paquet porte à l'extérieur la griffe. Les demandes affranchies sont envoyées affranchies.

* * Bij den Boekverkooper L. SCHIERBEEK, te Leeuwarden, is gedrukt en uitgegeven, en mede te bekomen te Breda, bij BROESE & COMP.:

DE TWEDE DRUK VAN DE DOOD EEN SLAAP.

LEERREDE

OVER

LUCAS VII: 49—55a.

DOOR

L. S. P. MEIJBOOM,

Theol. Dr. en Predikant te Stiens.

Uitgesproken den 15. September 1844, den eersten Zondag na den dood van zijn Dochtertje.

EN

TER VERLEVENDIGING VAN GELOOF EN HOPE

Aan de treurende Ouderen zijner
Gemeente opgedragen.

Prijs 25 Cent.